

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

Opas Synnytysosasto G1

www.ekhva.fi

Synnytysosasto sijaitsee sairaalan 1. kerroksessa G-siivessä. Synnyttäjät tulevat kaikkina vuorokaudenaikoina synnytysosastolle sairaalan pääovesta. Ovi on lukittuna klo 20 – 6.30, jona aikana sisälle pääsee käyttämällä oven vieressä olevaa soittokelloa.

Synnytytosaston puhelinnumero on 05 352 5262.

Synnytytosasto on aina avoinna.

Isän ja/tai tukihenkilön lisäksi muita vierailijoita ei oteta vastaan synnytyssalissa.

Synnytyssalin henkilökuntaan kuuluu kätilöitä, gynekologeja, lastenhoitaja, osastonsihtööri sekä sairaala-apulaisia.

Henkilökuntamme tavoitteena on luoda synnyttävälle äidille sekä isälle/tukihenkilölle turvallinen ja lämmin synnytystapahtuma. Sairaalamme on opetussairaala, joten myös opiskelija saattaa osallistua kätilön ohjauksessa hoitoosi.

Synnytyssaliin tulo

Mitä mukaan sairaalaan?

Sairaalaan lähtiessäsi ota mukaan neuvolakortti ja mahdollisesti käyttämäsi lääkkeet (esim. insuliinikynä tai menossa oleva antibioottikuuri). Samoin voit ottaa mukaan omat henkilökohtaiset hygieniatuotteesi. Isän/tukihenkilön on hyvä ottaa mukaan omat eväät ja mahdollisesti tarvitsemansa lääkkeet (esim. insuliinikynä).

Isä voi tuoda vauvan vaatteet mukanaan hakiessaan kotiinlähtöpäivänä äitiä ja lasta sairaalasta.

Milloin lähteä sairaalaan?

Voit lähteä sairaalaan esimerkiksi kun

- lapsivesi on mennyt. Lapsivettä voi tulla kerralla paljon tai sitä voi tihkua vähitellen. Kun vesi menee kotona, laita side housuihin ja tule rauhallisesti sairaalaan.
- supistukset alkavat. Sairaalaan voi lähteä silloin, kun kivuliaat ja säännölliset supistukset tulevat 5 minuutin välein ja niitä on ollut parin tunnin ajan. Jos olet uudelleensynnyttäjä, voit lähteä sairaalaan heti kun sinulla on säännölliset supistukset.
- emättimestä tulee verta. Jos alat vuotaa kirkasta verta kotona, laita side housuihin ja tule pikaisesti sairaalaan. Verilimaista niukkaa vuotoa esiintyy usein esimerkiksi kohdunsuuntutkimuksen jälkeen, mutta sen vuoksi ei tarvitse tulla sairaalaan. Myöskään limatulpan irrottua ei sairaalaan tarvitse lähteä, vaan voit kotona odottaa rauhallisesti synnytyksen käynnistymistä.
- vauvan liikkeet vähenevät huomattavasti. Jos liikkeitä on vähemmän kuin kymmenen tunnissa, voit laskea vielä toisen tunnin perään. Jos liikkeitä ei tunnu enemmän, tule sairaalaan.

Tarvittaessa voit kysyä puhelimitse neuvoa kätilöltä, p. 05 352 5262.

Synnytyssalissa

Sairaalaan tullessa kätilö ottaa sinut vastaan. Kaikissa synnytyksissä ei välttämättä tarvita lääkärin apua. Tarvittaessa lääkärimme ovat käytettävissä ympäri vuorokauden. Vastaanottotilanteessa sinulta mitataan verenpaine ja lämpö sekä tutkitaan kohdunsuun tilanne ja virtsanäyte. Vauvan sydänäänikäyrää seurataan.

Tässä vaiheessa arvioidaan, onko synnytyksesi käynnissä. Jos näin ei ole, voit päästä vielä kotiin. Jos synnytyksesi on käynnissä, siirryt synnytyshuoneeseen. Jos tulet lapsivedenmenon takia, eikä sinulla ole vielä säännöllisiä supistuksia, siirryt tarkkailuhuoneeseen tai vuodeosastolle.

Synnytyksen edistymistä seurataan kohdunsuun tutkimuksin, ja vauvan vointia sydänäänikäyrän avulla. Myös lapsiveden väriä ja määrää tarkkaillaan synnytyksen aikana.

Omalle kätilöllesi voit kertoa kaikki synnytykseen liittyvät toiveesi ja huolesi, ja nämä myös kirjataan ylös potilaspapereihisi tiedonkulun varmistamiseksi. Henkilökunta yhdessä isän tai tukihenkilön kanssa pyrkii luomaan sinulle ja vauvallesi mahdollisimman turvallisen ja positiivisen synnytyskokemuksen.

Kivunlievitys

Synnytyksen edetessä supistukset voimistuvat ja tihenevät. Äidit voivat kokea supistukset eri tavoin. Voit tuntea supistuskivun esimerkiksi vatsan tai selän puolella. Supistukset avaavat kohdunsuuta ja ovat siis tarpeellisia synnytyksen edistymiseksi.

Supistuskipua voidaan lievittää monin eri tavoin. Voit myös itse aktiivisesti vaikuttaa kivun kokemiseen ja lievittämiseen. Tällaisia menetelmiä ovat esimerkiksi liikkuminen ja ammeessa tai suihkussa rentoutuminen. Voit halutessasi istua keinutulissa ja olla pystyasennossa. Kuulostelevi oman kehon tuntemuksia ja toimi niiden mukaan. Voit pyytää isää tai tukihenkilöä esimerkiksi hieromaan selkääsi. Usein pelkkä isän läsnäolo auttaa äitiä keskittymään synnytystyöhön.

Uskalla käyttää omia voimavarojasi. Ne auttavat sinua selviämään kovankin kivun kanssa. Heittäydy rohkeasti kivun valtaan ja luota itseesi.

Synnytyskipua voidaan myös lievittää lihakseen annettavalla kipulääkkeellä tai ihoon pistettävillä vesirakkuloilla. Synnytyksen edistyessä voit halutessasi hengittää ilokaasua. Jos koet supistukset edelleen liian kivuliaina, sinulla on mahdollisuus saada kohdunsuun- tai epiduraalipuudutus. Näitä kivunlievitystapoja käytetään synnytyksen avautumisvaiheen aikana.

Voihan myös olla, ettet tarvitse lääketieteellistä kivunlievitystä, sillä synnytyskivun kokeminen on hyvin yksilöllistä.

Ponnistaminen ja vauvan syntyminen

Ponnistusvaihe alkaa, kun kohdunsuu on täysin auki ja vauvan pää on oikeassa asennossa. Tunnet tällöin ponnistamisen tarvetta tai paineen tunnetta peräsuolella. Voit valita ponnistusasennon yhdessä kätilön kanssa. Voit ponnistaa esimerkiksi jakkaralla, seisaallaan, kyykyssä, kontallaan, kyljellään tai puoli-istuvassa asennossa. Isä ja oma kätilösi auttavat sinua löytämään sopivan asennon ja tukevat sinua ponnistaessasi.

Lapsen synnyttyä hänet kuivataan ja annetaan rinnallesi. Isä voi halutessaan leikata napanuoran. Nyt voitte tutustua uuteen perheenjäseneseen kaikessa rauhassa. Vauva on synnyttyään 1-2 tunnin ajan virkeä ja vastaanottavainen. Tänä aikana vauva haluaisi tutustua äitiinsä ja isäänsä ja tuntea olonsa turvalliseksi, ja se aika tulisikin rauhoittaa molemminpuoliselle vuorovaikutukselle ja läheisyydelle. Sulkekaa kännykät ja unohtakaa hetkeksi muut asiat, kuten esimerkiksi omaisten ja tuttavien informoiminen. Olkaa läsnä vauvaanne varten ja nauttikaa tästä ainutlaatuisesta hetkestä!

Tässä vaiheessa vauvanne hamuaa ja haluaa imeä rintaa. Äidin rinnoista tulevat ensitipat ovat vauvalle tärkeitä. Tämä maito on hyvin ravitsevaa ja sisältä esimerkiksi vauvalle

tärkeitä suoja- ja vasta-aineita. Muutama tippakin riittää täyttämään vauvan ravitsemustarpeet. Myös vauvan turvallisuuden ja läheisyyden tarpeet tulevat samalla tyydytettyä. Tämän virkeän alkuhetken jälkeen vauva alkaa väsyä, ja hän nukkuukin paljon ensimmäisten viikkojen aikana. Samoin äidinmaidon koostumus muuttuu jatkossa, joten ensitipat on tarkoitettu vauvan ensihetkeä varten.

Myöhemminkin vauvaa kannattaa pitää mahdollisimman paljon sylissä, jotta hän aistisi äidin tai isän läheisyyden ja tuntisi olonsa mahdollisimman turvalliseksi. Tässä vaiheessa perheellänne on mahdollisuus valokuvata vauvaa.

Tarvittaessa lastenlääkäri hoitaa vauvaanne. Lastenlääkärin päätöksellä vauva saattaa siirtyä lastenosastolle, jossa hoidetaan erityistä tarkkailua vaativia vastasyntyneitä.

Istukan synnyttyä korjataan mahdolliset repeämät ja leikkaushaavat. Vauvalle laitetaan tunnistamisranneke nilkkaan. Vauva punnitaan sekä mitataan ja isä tai tukihenkilö voi halutessaan kylvettää hänet. Vauva tarkastetaan ja hänelle annetaan K-vitamiinipistos. Äiti käy suihkussa ja perhe saa ruokailla rauhassa.

Keisarileikkaus

Keisarileikkaukseen päädytään eri syistä. Syyt johtuvat äidistä, vauvasta tai molemmista. Osa keisarileikkauksella tapahtuvista synnytyksistä sovitaan jo äitiyspoliklinikalla raskauden aikana. Osa keisarileikkauspäätöksistä tehdään synnytyksen jo ollessa käynnissä.

Ennalta suunniteltu keisarileikkaus

Äitiyspoliikkikäynnillä sovitaan keisarileikkauksen ajankohta. Poliklinikkakäynnillä kätilö antaa tietoa toimenpiteestä ja siitä, kuinka siihen valmistaudutaan.

Leikkauspäivän aamuna äiti käy laboratoriossa verikokeissa ja menee sen jälkeen suoraan vuodeosastolle, missä tehdään valmistelut toimenpidettä varten. Valmisteluihin kuuluu suonensisäisen nesteytyksen aloittaminen, alavatsan ihokarvojen ajelu sekä kestopatentin laittaminen virtsarakkoon leikkaussalissa. Ennen leikkaussaliin lähtöä kuunnellaan vauvan sydänäänet.

Isä voi halutessaan tulla mukaan keisarileikkaukseen. Äidin lähtiessä leikkaussaliin isä vaihtaa vaatteet synnytyssalissa, ja siirtyy kätilön kanssa leikkaussalin odotustilaan. Kun äiti on valmisteltu lapsen syntymään leikkaussalissa, isä haetaan äidin vierelle. Valmisteluihin kuuluu puudutuksen laitto, ihon puhdistaminen ja leikkausliinojen asetteleminen vatsan päälle. Äiti on siis hereillä koko leikkauksen ajan.

Isä istuu äidin vieressä, josta ei ole suoraa yhteyttä leikkausalueelle. Isän ja äidin tukena on anestesiahoitaja ja -lääkäri sekä perheen oma kätilö, joka ottaa syntyvän lapsen vastaan. Isä voi olla tapahtumassa mukana omien tunteustensa mukaan, tarpeen mukaan hän voi siirtyä muihin tiloihin. Valokuvaaminen leikkaussalissa on kielletty.

Vauvan synnyttyä hänen vointinsa tarkistetaan, hänet puetaan lämpimästi ja näytetään vanhemmilleen. Tämän jälkeen vauva siirtyy kätilön ja isän kanssa synnytyssaliin, jossa isä voi kätilön ohjaamana hoitaa vauvaa (kylvetys, punnitus ym.). Vauva voi olla isän sylissä ihokontaktissa, kunnes äiti siirtyy vuodeosastolle. Vauvalle on tärkeää synnyttyään olla lähellä tuttua ihmistä, koska vauva tunnistaa heti alkuhetkistä lähtien vanhempiensa äänen.

Äitiä seurataan leikkauksen jälkeen jonkin aikaa heräämössä, josta hän siirtyy vuodeosastolle. Isä tuo vauvan synnytyssalista osastolle, missä vanhemmat voivat rauhoittua yhdessä tutustumaan uuteen perheenjäseneseen. Vauva on syntymänsä jälkeen yleensä virkeä ja haluaa imeä.

Oman äidin maito on parasta mahdollista ravintoa vauvalle heti ensi hetkistä alkaen. Yleensä vauvat imevätkin pienen harjoittelun jälkeen innokkaasti päästyään äidin vierelle. Äidin ja lapsen hoito jatkuu vuodeosastolla.

Ei-suunniteltu keisarileikkaus

Keisarileikkaukseen voidaan päätyä myös synnytyksen jo ollessa käynnissä. Tähän päätökseen vaikuttavat äidin ja/tai vauvan vointi. Alkuvalmistelut tehdään leikkauksen kiireellisyydestä riippuen. Tilanteesta riippuen leikkaus tehdään puudutuksessa tai nukutuksessa. Isä odottaa äitiä ja vauvaa leikkauksen aikana synnytysosastolla. Oma kättilö ja koko leikkaustiimi on perheen tukena tässä tilanteessa. Lastenlääkäri arvioi syntyneen vauvan kunnon ja sen, hoidetaanko häntä lastenosastolla vai äidin kanssa synnytysvuodeosastolla.

Kahvila Satu sijaitsee sairaalan 1. kerroksessa, pääaulan tuntumassa. Sen aukioloajat ovat

- arkisin klo 07.30 - 18.00
- la - su ja juhlapäivinä klo 12.00 - 16.00
- suljettu: juhannusaatto/-päivä, jouluaatto/-päivä, uudenvuodenpäivä, pitkäperjantai, 2. pääsiäispäivä, vappu. Lisäksi uudenvuoden ja vapun aattona kahvila suljetaan tilanteen mukaan klo 16 – 18 välillä.

Sairaalan aulatiloiissa on virvoitusjuoma- ja välipala-automaatteja.

Sairaalassa voi pääsääntöisesti käyttää omaa matkapuhelinta.

Sairaalamaksuista lähetetään lasku kotiin.

Pankkiautomaattia sairaalassa ei ole.

Potilasasiamies avustaa tarvittaessa, jos mielestäsi on syytä tehdä potilasmuistutus, kantelu tai potilasvahinkoilmoitus.

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

Ota yhteyttä!

Etelä-Karjalan hyvinvointialue (Ekhva)

Vaihde 05 352 000

Faksi 05 352 7800

Valto Käkelän katu 3

53130 Lappeenranta

kirjaamo@ekhva.fi

etunimi.sukunimi@ekhva.fi

www.ekhva.fi

Etelä-Karjalan keskussairaala

Synnytysvuodeosasto G1

05 358 5262